

Samen de stad maken

Durven we de regie op participatie los te laten?

Wat gaan we doen?

- Participatieleidraad Breda
- PlanBreda
- Regie loslaten? Casus

Participatieleidraad Breda

- Raadsbesluit juli 2019
- Voor initiatieven én gemeentelijke projecten
- 4 stappen
 1. participatieniveau
 2. participatieplan
 3. uitvoering
 4. verslag maken
- 4 participatieniveaus
 1. informeren
 2. raadplegen
 3. adviseren
 4. co-creatie
- Voldoet het aan de wet?
 - Participatie vormvrij? ✓
 - Participatiebeleid? ✓
 - Te gebruiken voor beleid ✓
 - Kan het scherper? ✓
- Verplichte categorieën?
 - Leidraad schrijft voor aan iedereen
 - Ga je stimuleren of opleggen?
 - Verplichte categorieën of participatieverordening?

[Stappenplan In gesprek met belanghebbenden over uw bouwplan | Breda](#)

Evaluatie na één jaar

▲ Wethouder Paul de Beer met ontwikkelaars van het project Beeks Buiten in Prinsenbeek. © Beeks Buiten

Breda stoeit met participatie op weg naar Omgevingswet: 'Dit moet strakker'

BREDA - Breda gaat meer werk maken van participatie van de bevolking bij grote en kleine projecten in de stad. Dat zei wethouder Paul de Beer (D66, participatie) eind vorige week bij de evaluatie van de zogeheten participatieleidraad. „Als ik in de spiegel kijk zeg ik ‘dit moet strakker’.”

Participatie wordt in de komende jaren met de invoering van de Omgevingswet (2022) steeds belangrijker. Grote partijen als ontwikkelaars moeten de burger bij (bouw)plannen betrekken. Maar ook de gemeente zelf moet als het om de buitenruimte gaat, van herinrichting van wegen tot bomenkap, maar ook in het sociaal domein, aan de voorkant informatie en reacties ophalen bij de

- Kan beter... zowel door gemeente als door initiatiefnemers
- Maar het gebeurt wel!
- Leerpunten:
 - Meer onder de aandacht brengen
 - Zichtbaar maken dát we het doen
 - Gemeente wordt gemist op participatieavonden
 - Dilemma's:
 - “het is niet verplicht”
 - én én én... reageren via participatie, connecties, bezwaar/mediation

Online meepraten bevalt goed

Bredanaars kunnen als gevolg van corona vaker **via internet** meepraten over ontwikkelingen in de stad. Wat blijkt? Honderden namen deel aan webinars van de gemeente.

Rob Musters

Breda

Steeds meer mensen vinden het leuk om thuis vanachter de computer hun steentje bij te dragen aan de stad. „Dat is een gevolg van corona”, zegt wethouder Boaz Adank (Participatie en communicatie). „Vorig jaar zijn er 26 plannen digitaal besproken. Voor corona waren dat er 9.”

Voor het webinar Aardgasvrij Breda in december vorig jaar waren er 300 aanmeldingen. Aan de interactieve klimaatbijeenkomst in oktober deden circa 250 mensen mee. Op de digitale onderzoeksste site van de gemeente, het digipanel voor buurt- en stadsenquêtes, is het aantal deelnemers flink toegenomen. In april 2019 waren er 3000 leden. Op 1 januari 2021 stond de teller op meer dan 5000. En op de website PlanBreda zijn inmiddels 1489 mensen geregistreerd als gebruiker. Op PlanBreda kunnen burgers zelf plannen indienen en ideeën aandragen over zaken als de herinrichting van Linie-Zuid, een conceptvisie over de binnenstad of over het basketbalveldje in Overkroeten.

Adank: „Het is nu niet mogelijk om fysiek bij elkaar te komen, zoals we vroeger deden tijdens inloopbijeenkomsten. Maar de plannen gaan door. Daarom zijn wij en andere initiatiefnemers op zoek gegaan naar alternati-

ieven. Zo is PlanBreda een kanaal om input op plannen op te halen, maar zijn er ook andere manieren om inwoners digitaal te betrekken. Denk aan webinars, online bijeenkomsten en enquêtes.”

Positief

Een paar voorbeelden van dit soort webinars zijn georganiseerd voor de projecten Gasthuisvelden, Nieuwe Mark en CrossMark. „Daar hebben we op verschillende manieren online en offline met de stad gesproken over de plannen, ideeën opgehaald en meningen uitgewisseld. De ervaring van zowel organisatie als deelnemers was positief. Hoewel het uiteindelijk mooier is als je elkaar 'live' kunt ontmoeten, hebben we ook bijeenkomsten gehad

die online door meer mensen zijn gevolgd dan er ooit in de zaal hadden gekund. Zoals bij de eerste stadsdialog over het Seelgkwartier vorig jaar juni.”

Voor coronapellingen onder ondernemers heeft de gemeente een Chatapp ingezet. „Dit zijn middelen om snel een gevoel bij een bepaalde doelgroep op te halen. Het zijn vaak ook mooie aanvullingen op andere middelen zoals fysieke bijeenkomsten. Op bewonersavonden komen vaak dezelfde mensen uit een wijk. Vaak de wat oudere inwoners. Door te combineren met online krijgen we een breder beeld, want we trekken een jongere leeftijdsgroep van tussen de 35 en 50 jaar aan. Op die manier ontstaat er een completer beeld.”

▲ **Het gebied Crossmark, voorheen Via Breda, gezien vanuit het noorden. Tijdens een webinar konden Bredanaars online meepraten over de plannen.** BRON: GEMEENTE BREDA

Aantal deelnemers gestegen naar meer dan 5000
– Boaz Adank

Digitale participatie zal zich zeker verder gaan doorontwikkelen. Adank: „We zien een behoefte, en die volgen we op. We zien nieuwe mogelijkheden en die gaan we verkennen. Maar het is ook belangrijk om oog te houden voor mensen die niet op internet zitten.” De gemeente ondersteunt ook verschillende projecten die gericht zijn op het verbeteren van de digitale vaardigheden van mensen. Samen met Nieuwe Veste bijvoorbeeld is het project Digimaatjes gestart en kunnen mensen hulp krijgen bij het gebruik van mobiele telefoons, tablets en computers.

■ Op breda.nl/onderzoeken is informatie over het digipanel te vinden. Zie ook planbreda.nl.

Communicatie

- Interne communicatie
 - Afdelingsoverleggen → maatwerk
 - Intranet → tools aanbieden
 - Kennisgroep participatie
 - Yammer-groep

The screenshot shows a Yammer group interface. The header includes the group name 'Omgevingscommunicatie - Participatie' and a 'Joined' button. Below the header, there are navigation options: 'NEW CONVERSATIONS', 'ALL CONVERSATIONS', 'FILES', and 'SEARCH'. A post by Chekh Ibrahim, S. (Sarah) is visible, dated March 18 at 01:45 PM. The post text discusses a meeting about participation and asks for feedback on the process. The post includes a link to a document titled 'Gelijkwaardigheid bij participatie: Hoe geef jij invulling hieraan?' and a 'Beschou...' button. The post has 225 views and several reactions.

- Externe communicatie
 - via website bij bouwplannen
 - in brief aan initiatiefnemer
 - zelf het voorbeeld geven
 - platform PlanBreda.nl
 - *initiatiefnemer goede inleiding meegeven*

Wat is voor jou participatie?

De praktijk

Gasthuisvelden

Transformatie defensie terrein

De Bredase Gasthuisvelden worden teruggegeven aan de stad - Aan de slag met de Omgevingswet

- Ontwerpsessies, zoeken naar meerwaarde
- Blijven communiceren, ook tussen sessies door
- Tijdelijk gebruik > doe iets terug voor de buurt

Energie A16, windmolens

“Mijn werk is heel dubbel: windenergie is nodig, maar ik weet dat windmolens een enorme impact hebben op mensen” - Energie A16

- Opzoek naar meerwaarde
- Luisteren met een open houding

Herinrichtingen Openbare Ruimte

- VR Brillen
- Met karton en plakband op straat visualiseren
- Enquêtes

Locatie ziekenhuis Langendijk

Transformatie

- Interactieve sessies door ontwikkelaar, met terugkoppeling
- Stadslab bijeenkomsten

Beeks Buiten

ontwikkellocatie rand Prinsenbeek

Beeks Buiten

- Participatie door communicatiebureau
- Participatieniveau bepaald langs twee assen: impact en weerstand
- “Waar is de gemeente?”, “Welke voorzieningen gaat gemeente aanleggen tbv dit plan?”

Aanleg glasvezel

- Gebruik participatieleidendraad in overeenkomst vastgelegd

Koepelgevangenis

Transformatie

Play the Koepel 1 september 2020 - YouTube

- Enquête
- *Play the Koepel*

Markdal

Herinrichting rivierdal

Herinrichting Markdal (arcgis.com)

- Projectleiding bij Vereniging neergelegd
- Begrippenlijst gemaakt > dezelfde taal spreken
- Spreek niet over draagvlak maar eigenaarschap

PlanBreda

- Platform voor participatie
 - Gemeentelijke projecten
 - Gebiedsontwikkelingen
 - Initiatieven van derden
 - Ideeën van derden
 - *Uitbreiding naar wijkplatforms*
- Voor iedereen
- Spelregels
- Vraagt initiatiefnemer zelf traffic te organiseren
- Niet verplicht in participatietrajecten
- Stijgende lijn in het gebruik
- Raad is er erg van gecharmeerd

PlanBreda

Huurappartementen aan de Meulenspie

Laat de gemeente weten wat u vindt van de verkenning naar middeldure huurappartementen aan de Meulenspie. Reageren kon tot en met 20 maart. [Link openen](#)

Huurappartementen aan de Waregemstraat

Laat de gemeente weten wat je vindt van de verkenning naar middeldure huurappartementen aan de Waregemstraat. Reageren kon tot en met 6 maart. [Link openen](#)

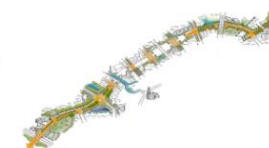
Voorlopig ontwerp deelprojecten Lange Bundel en Gilzeweg

Voor het project Lange Bundel Gilzeweg zijn voor het deelproject Lange Bundel en voor het deelproject Gilzeweg de voorlopig ontwerpen gereed. De reacties zijn toegevoegd. [Link openen](#)

Herinrichting Erasmusplein

Een hele flinke opknabbeurt op basis van een wijkinitiatief. Het voorlopig ontwerp is gereed en u kon reageren tot en met 15 maart. [Link openen](#)

Visie Noordelijke Rondweg

De gemeente wil de Noordelijke Rondweg aanpakken. Bekijk hier de visie. [Link openen](#)

PlanBreda® Inloggen Contact Zoeken

Welkom Plannen Afgeronde plannen Jouw plan Spelregels Over PlanBreda

Plannen

Bankjes aan de Waterwegbree

Bankjes aan het fiets- wandelpad aan de Waterwegbree, een goed idee? [Link openen](#)

Unlock Challenges 2021

Doe mee aan de Unlock Challenges en laat ons creatieve bedrijven inzetten om jou te helpen! Een uitdaging indienen kan tot en met 25 mei 2021. [Link openen](#)

Lovensdijkstraat herinrichting

De gemeente wil in het najaar 2022 de strook langs de Lovensdijkstraat opnieuw inrichten als parkzone. Het gaat om het deel tussen De Reijweg en de Cavaliestraat. Deze strook is nu al vele jaren in gebruik als (gratis) parkeerplek. Reageren kan tot en met 2 mei. [Link openen](#)

Omgevingsvisie Breda

In de Omgevingsvisie 2040 maken we de keuzes voor de toekomst van Breda. De omgevingsvisie Breda 2040 ligt ter inzage. Zienswijze indienen kan tot en met 22 april. [Link openen](#)

Herinrichting Titulaerlaan en omgeving in Prinsenbeek

Via het reactieformulier kunt u een reactie geven op het aangepaste ontwerp. U kunt hierop tot 25 april reageren. De gemeente gaat vervolgens verder met de uitwerking van het plan. [Link openen](#)

Vervangen riolering en aanleg drainage IJpeelaar (Fase III)

Het betreft: De Hamstraat, Sterkenburgstraat, Moersbergenstraat, Zwijnsbergenstraat, Lunenburgstraat, Duurstedestraat, Rechterenstraat, Oldengaardstraat en Doorverthstraat. Reageren kan tot en met 9 april. [Link openen](#)

Iedereen doet wat voor het klimaat

Talentencentrum

Actualisatie duurzaamheidsthema's

PlanBreda®

Welkom Plannen Afgeronde plannen Jouw plan Spelregels Over PlanBreda

Terugkoppeling participatie Beeks Buiten: 10 vertrekpunten voor mogelijke verdere ontwikkeling

- april 2020** Aanmelding participatieopstap op 1001 200 inwoners, lokale inwoners Beeks Buiten, Samenwonen Beeks Buiten, Samenwonen Beeks Buiten, Samenwonen Beeks Buiten
- 17 april - 12 mei** Digitale peiling via Facebook en de Beeks Buiten Beeks Buiten
- juuni 2020** Samenwerking met de inwoners van de peiling om de peiling te maken en voor digitale peilingen (20 inwoners)
- juuli 2020** Samenwerking met de inwoners van de peiling om de peiling te maken en voor digitale peilingen (20 inwoners)
- september 2020** Samenwerking met de inwoners van de peiling om de peiling te maken en voor digitale peilingen (20 inwoners)

<p>Bereikbaarheid</p> <p>De bereikbaarheid van Beeks Buiten is een belangrijk aspect van de ontwikkeling. Het is belangrijk om te zorgen voor goede verbindingen met de rest van de wijk.</p>	<p>Woningsoort</p> <p>De woningsoort is een belangrijk aspect van de ontwikkeling. Het is belangrijk om te zorgen voor een divers aanbod van woningsoorten.</p>	<p>Mobiliteit</p> <p>De mobiliteit is een belangrijk aspect van de ontwikkeling. Het is belangrijk om te zorgen voor goede verbindingen met de rest van de wijk.</p>	<p>Diepe karakter</p> <p>De diepe karakter is een belangrijk aspect van de ontwikkeling. Het is belangrijk om te zorgen voor een divers aanbod van woningsoorten.</p>	<p>Voorzieningen</p> <p>De voorzieningen zijn een belangrijk aspect van de ontwikkeling. Het is belangrijk om te zorgen voor een divers aanbod van voorzieningen.</p>	<p>Natuurwaarden en landschap</p> <p>De natuurwaarden en landschap zijn een belangrijk aspect van de ontwikkeling. Het is belangrijk om te zorgen voor een divers aanbod van natuurwaarden en landschap.</p>
--	--	---	--	--	---

Durven we de regie los te laten?

Spanningsveld

- Participatie is verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer
- Participatie is vormvrij
- Participatie is voor veel initiatiefnemers nieuw en onbekend
- Rol voor belanghebbenden verandert, van reactief naar actief
- Verwachtingen rondom participatie? We streven niet naar consensus...
- Aanwezigen participatiebijeenkomst verwachten reactie van gemeente
- Als de raad vindt dat de gemeente een faciliterende rol moet spelen
- Kunnen we participatieplannen en verslagen beoordelen?
- Hoe wegen we het mee in het vergunningenproces?
- Het kan zijn dat we de uitkomsten van het proces pas zien als het participatieverslag is toegevoegd aan de vergunningaanvraag
- Wat doe je als we het proces als onvoldoende beoordelen?
- ...

Durven we de regie los te laten?

Fictieve casus

De omgevingsvisie is vastgesteld, de raad geeft daarmee uitgangspunten tav inbreidingslocaties: *autoluw, goede aansluiting op OV netwerk, meer horeca in de wijken.*

Ontwikkelaar organiseert een participatieavond en bespreek de eerste schetsen voor een bouwplan met een aanzienlijk aantal woningen (past in de woonopgave!). Gemeente is niet aanwezig om een toelichting te geven op het waarom van de uitgangspunten in de visie. De avond krijgt zijn eigen beloop. Ook veel reacties op *PlanBreda*. Media bericht over het plan op basis van het participatieproces.

Uitkomst: omwonenden vrezen voor parkeeroverlast door bewoners en bezoekers/bevoorrading horeca. Grote kans op bezwaar als er onvoldoende parkeerplaatsen aangelegd worden (bewoners en horeca). Horeca maakt het plan haalbaar. Ontwikkelaar kan extra parkeerplaatsen inpassen en voorziet zelfs dat het plan hiermee beter verkoopbaar is. Hij kan een plan maken dat aan de bezwaren tegemoet komt, met evenveel woningen.

Het participatieproces is volledig en volgens de spelregels doorlopen.

Durven we de regie los te laten?

Op inhoud

“Het participatieproces overlaten aan initiatiefnemers betekent ook dat je de uitkomst moet accepteren”

Op proces

“De gemeente moet uit dit soort processen blijven om verderop in het proces onafhankelijk te kunnen oordelen”